

па моите трудове, защото ми са струваше, че не е трудно съ спокойствието на съдния да гледамъ на чуждите бѣдствия; но длъженъ съмъ да кажа правото, че схвършено са сбъркахъ, като не съмъ предчувствувалъ, какво именно ма е чакало. Не сварихъ да почена моите изслѣдования и вече моето настроение са бѣше измѣнило, и страхъ ма е, че не ще мога вече да са похваля съ безпристрастието си, и, въ сѣки случай, изгубихъ сѣкакво хладнокрѣвие. Има фактове, на които не можешъ да гледашъ съ хладнокрѣвие на съдния; при вида имъ крѣвта ти закипява въ жилите и мускулите ти захващатъ да са свиватъ отъ негодувание. Има фактове, които сж до толкова ужасни, низки и позорни, щото окото са отказва да ги гледа, ухото да ги слуша, ума да ги обсъжда. Такива сж именно отблѣсквающите и ужасающите фактове, които ми са случи да изслѣдвамъ. Азъ вече съмъ събралъ доста свѣдения, за да дода до убѣждението, че е безполезно да са правятъ понататашни изслѣдования, които могатъ да бждатъ интересни само въ статистическо отношение, но не сж въ състояние да измѣнятъ същността на цѣлото дѣло. Берингъ и Скайлеръ ще ни дадатъ достаточни цифри, и отъ сега съмъ готовъ да ги приема. Турските звѣрства, припознавани отъ тѣхъ сами и отъ приятелите имъ, сж схвършено доста, даже сж повече отъ доста, за да на доведатъ до едно правилно заключение, и считамъ за излишно да уголѣмявамъ мрачната сума. Когато отъ самото начало на вашите изслѣдования, вие отворедъ чувате, като неоторимъ фактъ, че сж изгорѣни 60 или 70 села и сж убити 15,000 души, повечето жени и дѣца, то защо ви е